

Böterna blir strängare – medlemsföretagen betalar – hur går det för föreningsverksamheten?

Finlands Bageriförbunds 118:e årsmöte och sommarkärlar, alltså Bagardagarna, ordnades i augusti på hotell Holiday Club Saimen i Villmanstrand. Evenemanget samlade nästan 450 deltagare, från både bageribranschen och dess samarbetspartner, till ett gemensamt veckoslut. Det var trevligt att igen delta i ett traditionellt professionellt evenemang med positiv anda, där gästerna trivs och arrangemangen fungerar. Bagardagarnas långa tradition grundar sig på den starka gemenskapen inom bageribranschen. Tack vare denna tradition har bageri- och konditoriföretagare med familjemedlemmar under flera årtionden* samlats för att fira ett gemensamt veckoslut varje år, trots den hårda konkurrensen inom branschen. Traditionen stärks ytterligare av att bageri- och konditoribranschens samarbetspartner, råvaru- och maskinleverantörerna, under årens lopp har börjat känna sig som en del av denna tradition.

En av de viktigaste uppgifterna för en intressebevakningsorganisation, såsom Bageriförbundet, är att bevaka sina medlemmars gemensamma förmåner och rättigheter. I detta avseende upplever medlemmarna att de behöver förbundet speciellt då de stöter på problem. När allting går bra och utan problem tycker man inte att förbundets verksamhet är särdeles märkvärdig. En central uppgift för förbundsverksamheten är också att stärka medlemmarnas känsla av samhörighet. Bagardagarna är en viktig del i förverkligandet av denna uppgift.

Förbundsverksamheten berättigas i föreningslagen**. I enlighet med denna lag har tusentals föreningar grundats i Finland för att driva föreningsmedlemmarnas gemensamma intressen. Finland har av tradition varit föreningsgarnas förlovade land och rätten att höra eller inte höra till en förening finns upptagen i grundlagen, även då det gäller företag.

EU:s konkurrenslagstiftning, som står över Finland grundlag, utgår å sin sida från individualitet och att varje företag verkar

på egen hand och oberoende av andra. Enligt konkurrensmyndigheterna är det oroande om representanter från företag inom samma bransch träffas, till exempel på föreningsmöten, eftersom man på dessa möten enligt konkurrensmyndigheten kan planera karteller eller något annat som strider mot konkurrensreglerna.

Denna tankemodell från konkurrensmyndigheten är orsaken till att ett förslag till direktiv om konkurrensrätt nu framskrider i EU, ett direktiv som riskerar föreningsverksamhetens framtid om det träder i kraft. En viktig punkt i förslaget är att ifall en förening döms att betala böter till staten för brott mot konkurrenslagstiftningen, kan avgiften faktureras föreningens medlemmar ifall föreningens egna tillgångar inte räcker för böterna. Om denna reform träder i kraft, kan man bara fråga sig om ett företag vågar vara medlem i förbundet i framtiden. För att inte tala om vilka som vågar höra till förbundets styrelse, då den frivilliga verksamheten kan leda till att styrelsemedlemmens eget företag blir ersättningsskyldigt. Man kunde tro att facket också oroar sig för att förbunden som utgör deras motpart kanske inte har några medlemmar i framtiden.

I en intervju för Kauppalehti 22.8.2018 konstaterade Konkurrens- och konsumentverkets nya generaldirektör **Kirsi Leivo** som tillträder tjänsten i september att "jag har svårt att förstå varför laglydiga företag eller branschförbund skulle motsätta sig en höjning av kartellböterna". Kommentaren verkar först både förnuftig och välmotiverad. Men med samma logik kunde man i Europa ta i bruk dödsstraffet, fängelse- och bötesstraffen kunde fyrubblas och fartkameror placeras längs vägarna med hundra meters intervall, eftersom ingen laglydig medborgare har någon orsak att motsätta sig. I länder som anser sig vara demokratiska rättsstater har man ändå hittills ansett att man inte kan agera så här då det gäller straff.

I Europa och i Finland ökar myndighe-

ternas maktbegär och önskan att övervaka människors förehavanden allteftersom tekniken utvecklas. Samtidigt utvecklar myndigheterna olika slags angivarsystem, som angivarna drar nytta av. Verksamheten påminner allt mer om övervakningsmaskineriet i före detta DDR och det angivarsystem som fungerade där. Allt detta sker i smyg, så att medborgarna inte märker det. Det räcker med att myndigheterna, med stöd av politikerna, motiverar saken med att laglydiga människor inte har någonting att oroa sig för. Inte behövde ju laglydiga medborgare oroa sig i DDR heller, så länge medborgarna kom ihåg att bete sig som myndigheterna ville. ☹

Mika Värynen

**På sidan 40 i denna tidning finns en bild på Bageriförbundets årsmöte i Viborg år 1938, där flera busslaster med folk deltog i evenemanget.*

***Föreningsfriheten stadgades för första gången i Finland i 1919 års regeringsform. Bageriförbundet grundades år 1900, då vi fortfarande styrdes av den ryska tsaren.*

